

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR**

V Holešovičkách 41, Praha 8

Tel./fax: 286 840 129, 130

E-mail: rezkova@soc.cas.cz**K profesní a pracovní mobilitě obyvatel**Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2003, v0305</i>
Otázky:	<i>EU.19a, EU.18a, EV.70, EV.71</i>
Termín terénního šetření:	<i>19. – 26. 5. 2003</i>
Počet respondentů:	<i>1048</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Výběr respondentů:	<i>kvótní výběr</i>
Zveřejněno dne:	<i>25. července 2003</i>
Kód tiskové informace:	<i>eu30725</i>
Autor výzkumu:	<i>RNDr. Milan Jeřábek, PhD.¹</i>
Zpracovala:	<i>Miluše Rezková</i>

Výzkum potvrdil nízkou míru profesní mobility našich obyvatel: 45 % respondentů² odpovědělo, že v průběhu svého života setrvalo pouze u jediné profese³. Čtvrtina pak profesi změnila nejvýše dvakrát: jedenkrát 16 %, dvakrát 9 %. Třikrát ji vystřídalo 7 % a vícekrát dalších sedm procent respondentů.

Asi každý desátý podle svého sdělení žádnou profesi neměl (11 %) - tuto část tvořili především nekvalifikovaní dělníci a důchodci.

Svou profesi změnilo obyvatelé ČR v průměru jednou v životě (vážený průměr bez kategorie "neměl žádnou profesi" a "nevím, odmítl odpověd":1,07). Ke skupinám, které profesi vystřídaly nadprůměrně často, patřili lidé se základním vzděláním a 45 - 59letí občané, muži a Pražané.

Tabulka 1: Kolikrát jste ve svém životě změnil profesi? (v %)

Ani jednou	45
1 x	16
2 x	9
3 x	7
4 x	4
5 x	1
6 x a vícekrát	2
Neměl žádnou profesi	11
Neví, odmítl odpověď	5

n=908

¹ Autor výzkumu RNDr. Milan Jeřábek, Ph.D. je vědeckým pracovníkem výzkumného oddělení České pohraničí Sociologického ústavu AV ČR. Výzkum byl podporován projektem GA ČR č. 205/02/0321 „Pracovně podmíněné migrace jako součást mezinárodního (přeshraničního) trhu práce Česka v kontextu evropské integrace“ ve spolupráci s výzkumnými týmy Západočeské univerzity v Plzni, Univerzity Karlovy v Praze, Masarykovy univerzity v Brně a Ostravské univerzity v Ostravě.

² Tj. respondenti ve věku od 15 let, mimo studenty a učně.

³ Otázka: "Změnil jste ve svém životě profesi? Pokud ano, kolikrát?"

Dotázaní, kteří v průběhu života vystřídali profesi alespoň jednou (n=362), upřesňovali, kolikrát tak učinili po roce 1989⁴. Ukázalo se, že velká část z nich profesi změnila právě v tomto období (63 %), jen 27 % nikoli - viz tabulka 2.

Necelé dvě pětiny změnily profesi po r. 1989 jedenkrát (37 %) a 16 % dvakrát. Tříkrát až čtyřikrát profesi vystřídalo 9 %, pětkrát jedno procento.

Průměrná frekvence změny zaměstnání po r. 1989 představuje mezi těmi, kteří ji někdy v průběhu svého života absolvovali, 1,18. Vzhledem k nižšímu počtu dotázaných není spolehlivá analýza diferencí mezi jednotlivými sociodemografickými skupinami většinou možná. Naznačuje se ale větší profesní mobilita mezi lidmi nyní ve věku 30-44 let, mezi občany s maturitním vzděláním a muži.

Tabulka 2: Kolikrát jste změnil profesi po r. 1989? (v %)

Ani jednou	27
1 x	37
2 x	16
3 x	5
4 x	4
5 x	1
Odmítl odpověď	7
Neví	3

n=362

Ekonomicky aktivní respondenti (n=545) dále sdělovali, zda jim hrozí ztráta zaměstnání a zda uvažují o změně pracovního místa. Obavu ze ztráty zaměstnání⁵ vyjádřilo celkem 7 % těchto dotázaných a další pětina nevěděla, zda se jich tato hrozba týká či nikoli - viz tabulka 3.

O své zaměstnání se nejméně obávali respondenti samostatně výdělečně činní, zaměstnanci v řídicích pozicích a vysokoškolsky vzdělaní občané. Regionálně se ukázaly nejmenší obavy v Praze a největší na Moravě celkově.

Tabulka 3: Hrozí Vám v současné době ztráta zaměstnání? (v %)

ANO	7
NE	68
NETÝKÁ SE	5
NEVÍ	20

n= 545

O tom, že by v nejbližší době změnili zaměstnání, dotázaní většinou neuvažují⁶ (87 %). Takový krok plánovalo jen sedm procent a pět procent nevědělo - viz tabulka 4.

Mezi respondenty, jimž hrozí ztráta zaměstnání, zvažovala přechod jinam jen asi čtvrtina (26 %); dalších osm procent nevědělo, zda se ke změně odhodlají.

O změně zaměstnání uvažovali častěji obyvatelé střední Moravy (region Olomoucký, Zlínský) a méně často Pražané. Nejmenší zájem projeví zaměstnanci rozpočtové sféry. Z hlediska vzdělání vykazali nejmenší ochotu k pracovní mobilitě lidé se základním vzděláním.

⁴ Otázka: "Kolikrát jste změnil profesi pro roce 1989?"

⁵ Otázka: "Hrozí Vám v současné době ztráta zaměstnání?"

⁶ Otázka: "Uvažujete v nejbližší době o změně zaměstnání?"

Tabulka 4: Uvažujete v nejbližší době o změně zaměstnání? (v %)

ANO	7
NE	87
NETÝKÁ SE	1
NEVÍ	5

n= 545